

УДК 631.14: 330.341.1

СТРАТЕГІЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРІОРИТЕТНИХ ГАЛУЗЕЙ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

І.О. Крюкова, к.е.н., доцент

Одеський державний аграрний університет, Одеса, Україна

В.О. Непочатенко

Уманський національний університет садівництва, Умань, Україна

Крюкова І.О., Непочатенко В.О. Стратегія інноваційного розвитку пріоритетних галузей аграрного виробництва.

В статті розглянуто сутність та основні елементи стратегії інноваційного розвитку молокопереробних підприємств. Визначено ключові напрями реалізації інноваційної політики в сфері АПВ України. Обґрунтовано стратегічні орієнтири інноваційного розвитку молокопродуктового комплексу в розрізі його базових складових.

Ключові слова: стратегія, інноваційний розвиток, АПВ, молокопереробні підприємства, пріоритети інноваційного розвитку

Крюкова И.А., Непочатенко В.А. Стратегия инновационного развития приоритетных отраслей аграрного производства.

В статье рассмотрена сущность и основные элементы стратегии инновационного развития молокоперерабатывающих предприятий. Определены ключевые направления реализации инновационной политики в сфере агропромышленного производства Украины. Обоснованы стратегические ориентиры инновационного развития молокопродуктового комплекса в разрезе его базовых составляющих.

Ключевые слова: стратегия, инновационное развитие, агропромышленное производство, молокоперерабатывающие предприятия, приоритеты инновационного развития

Kryukova I.A., Nepochatenko V.A. Strategy of innovative development of priority sectors of agrarian production.

The essence and basic elements of strategy of innovative development of the milk-processing enterprises is considered in the article. The main directions of realization of innovative policy for agro-industrial production of Ukraine are defined here. Strategic reference points of innovative development of a dairy complex in a section of its basic components are proved.

Keywords: strategy, innovative development, agro-industrial production, milk-processing enterprises, priorities of innovative development.

Актуальність питань стратегічного розвитку національного аграрного ринку на основі переходу на інноваційну модель розвитку та необхідність формування економічних передумов для реалізації стратегій в сфері АПВ за останні роки є незаперечною ознакою якісно нової рівня управління і зміщення орієнтирів вітчизняної аграрної політики в бік зміцнення позицій національного продовольчого сектору у світовому просторі. Стратегічна спрямованість на здійснення інноваційних зрушень в агропромисловому секторі свідчить про завершення епохи спонтанних, хаотичних ринкових перетворень, які здійснювались під впливом короткотермінових внутрішніх і зовнішніх факторів. Інноваційний тип стратегій довгострокового розвитку на сучасному етапі вийшов за рамки суто теоретичних наукових концепцій і постає головною рушійною силою досягнення конкурентних переваг як на національному, так і на світовому аграрному ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Стратегічні аспекти інноваційного розвитку вітчизняного агропромислового сектору останнім часом є пріоритетною сферою наукових досліджень значної кількості провідних вчених-економістів. Вагомий вклад у розвиток науково-теоретичних та прикладних засад формування дієвої стратегії інноваційного розвитку підприємств АПК зробили: М.Я. Дем'яненко, П.Т. Саблук, Ю.О. Лупенко, В.Я. Месель-Веселяк, О.І. Дацій, І.Ю. Гришова, С.М. Ілляшенко та ін.

Разом з тим, низький рівень інноваційної активності діяльності вітчизняних агропромислових формувань свідчить про недостатню результативність втілення у господарську практику результатів фундаментальних досліджень. Складність, багатоаспектність і багатофункціональність розвитку сфери агропромислового виробництва вимагає подальшого обґрунтування та удосконалення стратегічних пріоритетів розвитку суб'єктів АПК на інноваційній основі, що є неодмінною умовою здобуття конкурентних переваг в сучасних економічних умовах господарювання.

Метою статі є обґрунтування стратегічних аспектів інноваційного розвитку підприємств

молокопереробного комплексу та напрямів реалізації інноваційної політики молокопереробних підприємств в довгостроковому періоді.

Виклад основного матеріалу

Вітчизняна молокопродуктова галузь традиційно є однією з найважливіших сфер агропромислового виробництва, ступінь розвитку якої визначає рівень продовольчої безпеки країни. Молокопереробний сектор характеризується потужним експортним потенціалом, активізація якого лежить у площині переходу на інноваційну модель розвитку. Домінантні засади здійснення інноваційних перетворень закладає стратегія розвитку молокопереробних підприємств, яка постає головним орієнтиром їх діяльності і функціонування в довгостроковій перспективі. В умовах посилення інтеграційних процесів та зростання загроз зовнішнього і внутрішнього ринків формування дієвої стратегії інноваційного розвитку виступає ефективним інструментом довгострокової орієнтації підприємства в ринкових умовах та досягнення конкурентних переваг.

Провідними вітчизняними вченими обґрунтовані доміантні засади переходу системи національного агропромислового виробництва на інноваційну модель розвитку. В якості ключових передумов для реалізації такої моделі вітчизняні вчені-аграрники наголошують на принциповій необхідності створення ефективного інституціонального середовища та господарського механізму, дія яких спрямована на формування «сприятливих умов гри» для активізації інноваційних перетворень вітчизняного АПВ [1-3].

В перекладі с грецького «стратегія» - це мистецтво планування керівництва, що базується на правильних далекоглядних прогнозах. Стосовно до економічних систем мікрорівня управління стратегія уявляє собою загальну модель дій, що необхідні для досягнення довгострокових цілей шляхом координації та розподілу ресурсів компанії. Виходячи з витоків менеджменту як науки та оцінюючи категоріальний апарат зарубіжної наукової літератури, можна відмітити, що стратегія – це принципи поведінки, стійка схема дій, генеральний план, який інтегрує головні цілі організації, її політику і дії в єдине ціле [4].

Зарубіжна практика стратегічного управління визначає сутність дефініції «стратегія» з партикулярних позицій партерна – тобто шаблонів, принципів, перспектив і планів дій, для яких характерні стійкі взаємозв'язки, засновані на наявності єдиної генеральної мети [5].

Сучасний економічний словник в широкому розумінні визначає зміст стратегії як довгострокові, найбільш принципові найважливіші настанови, плани, наміри уряду, адміністрації регіонів, керівництва підприємств стосовно виробництва, доходів і витрат, бюджетів, податків, капітальних вкладень, цін, соціального захисту [6].

Вітчизняні та зарубіжні вчені мають східну думку щодо головних цілей реалізації стратегії переходу на інноваційну модель розвитку національного агропромислового сектору – підвищення рівня конкурентоспроможності виробництва і продукції, нарощування експортного потенціалу та покращення результативних показників діяльності суб'єктів АПВ [3, 7]. Невід'ємною частиною покращення кінцевих результативних показників діяльності господарюючих суб'єктів, що постає стратегічним орієнтиром в сучасних реаліях економічного простору є забезпечення сприятливого рівня фінансової безпеки підприємства [8, 9].

Доповнюючи ці принципові завдання, вважаємо доцільними наголосити на необхідності нарощування обсягу фінансових потоків підприємства та вартості бізнесу, що створює передумови для практичного впровадження інновацій і реалізації інноваційного потенціалу господарюючих суб'єктів і є однією з ключових цілей стратегії інноваційного розвитку. З таких методологічних позицій стратегію інноваційного розвитку підприємства можна визначити як довгостроковий курс розвитку, сукупність дій і заходів, спрямованих на реалізацію інноваційного потенціалу, що забезпечують одержання конкурентних переваг і зростання ринкової вартості бізнесу.

Перспективність інноваційного напрямку функціонування вітчизняних агропромислових формувань вченими визнано головним орієнтиром системи подальших перетворень та розвитку. Разом, з тим, науковці справедливо наголошують, що однією з найбільш гострих питань активізації інноваційних зрушень в АПК України є фрагментарне бачення і вирішення проблем в цій сфері [10].

Існування стратегії розвитку підприємства в сучасних умовах розглядається як умова успішного функціонування в довгостроковому періоді, як можливість досягнення поставлених цілей, як наявність ефективної системи менеджменту і організаційної культури та показник високого рівня кваліфікації персоналу. Наявність стратегії інноваційного розвитку та результативного механізму її реалізації з часом постає провідним елементом, який забезпечує зростання рівня конкурентоспроможності і зміцнення позицій суб'єкта господарювання в різних спектрах економічного середовища.

Стратегією розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року визначено стратегічні орієнтири, пріоритетні напрями, і механізм розвитку вітчизняного сільськогосподарського виробництва [11]. Дані ключові параметри є визначальними для обґрунтування стратегії розвитку молокопереробного сектору національного АПВ. Стратегічні імперативи інноваційного розвитку молокопродуктового підкомплексу України визначаються в контексті зі Стратегією інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки [12, 13].

Вибір конкретної стратегії інноваційних перетворень визначається впливом сукупності факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, пріоритетними напрямами державної політики економічного зростання, фактичним станом розвитку науково-технічного і кадрового потенціалу в економіці країни. Поряд з цим, стратегії, спрямовані на вирішення соціально-економічних питань на основі використання сучасних досягнень науки і техніки, мають східні притаманні риси, які визначаються набором і структурою функціональних елементів стратегій. Наукові дослідження теоретичних і методологічних аспектів стратегій інноваційного розвитку у

вітчизняній та зарубіжній практиці дозволили виділити головні складові стратегії інноваційного розвитку молокопереробних підприємств:

- 1) цілі і основні завдання системи інноваційних перетворень;
- 2) інноваційна політика розвитку галузі;
- 3) пріоритетні напрями забезпечення реалізації інноваційної політики;
- 4) структурні зміни в сфері інституціонального управління;
- 5) наявний ресурсний і виробничий потенціал;
- 6) реалізацію інноваційного потенціалу (рис. 1).

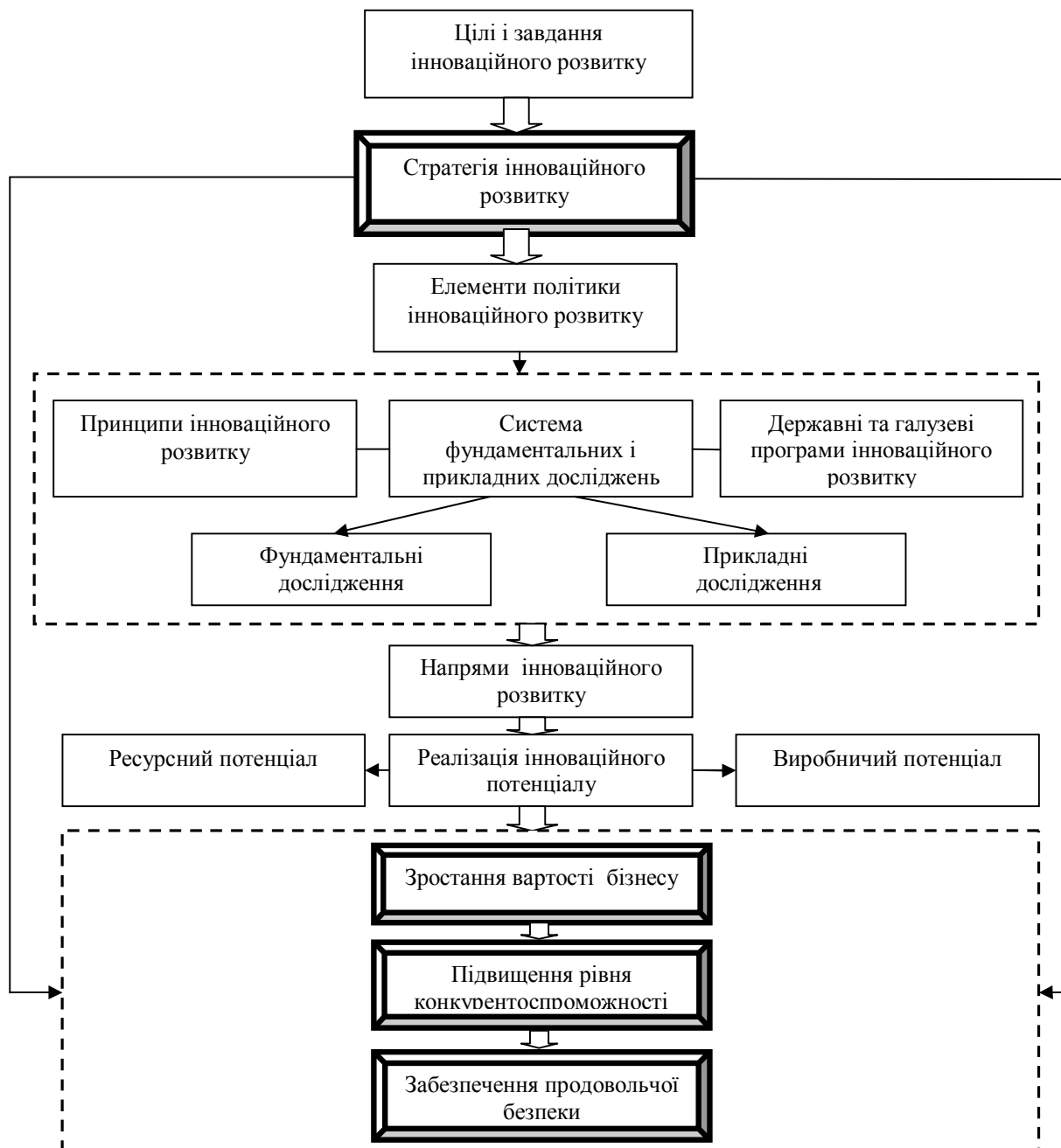

Рис. 1. Елементи стратегії інноваційного розвитку молокопереробних підприємств

Створення наукової парадигми реалізації інноваційних перетворень молокопереробних підприємств реалізується в рамках системи АПВ України передбачає визначення ключових стратегічних напрямів здійснення довгострокової інноваційної політики та формування сприятливого інвестиційно-інноваційного середовища. Формування інноваційної політики вимагає окреслення чіткого горизонту і практичних функціональних сфер її здійснення, що забезпечує чіткість набору конкретних заходів і безперервність процесу їх реалізації. Політика інноваційних перетворень в агропромисловому виробництві включає набір трьох основних стратегічних

компонентів, діяльність яких сконцентрована у господарській площині її реалізації:

- 1) стратегія інституційно-правового забезпечення інноваційної діяльності і формування інтелектуального капіталу в АПВ;
- 2) механізм державної підтримки інноваційного розвитку;
- 3) механізм трансферу інновацій (комерціалізація інновацій). Вибір стратегії, форм і важелів механізму державного регулювання інноваційного розвитку, а також інструментарій комерціалізації інноваційних продуктів визначається поставленими завданнями і принципами національної інноваційної політики (рис. 2).

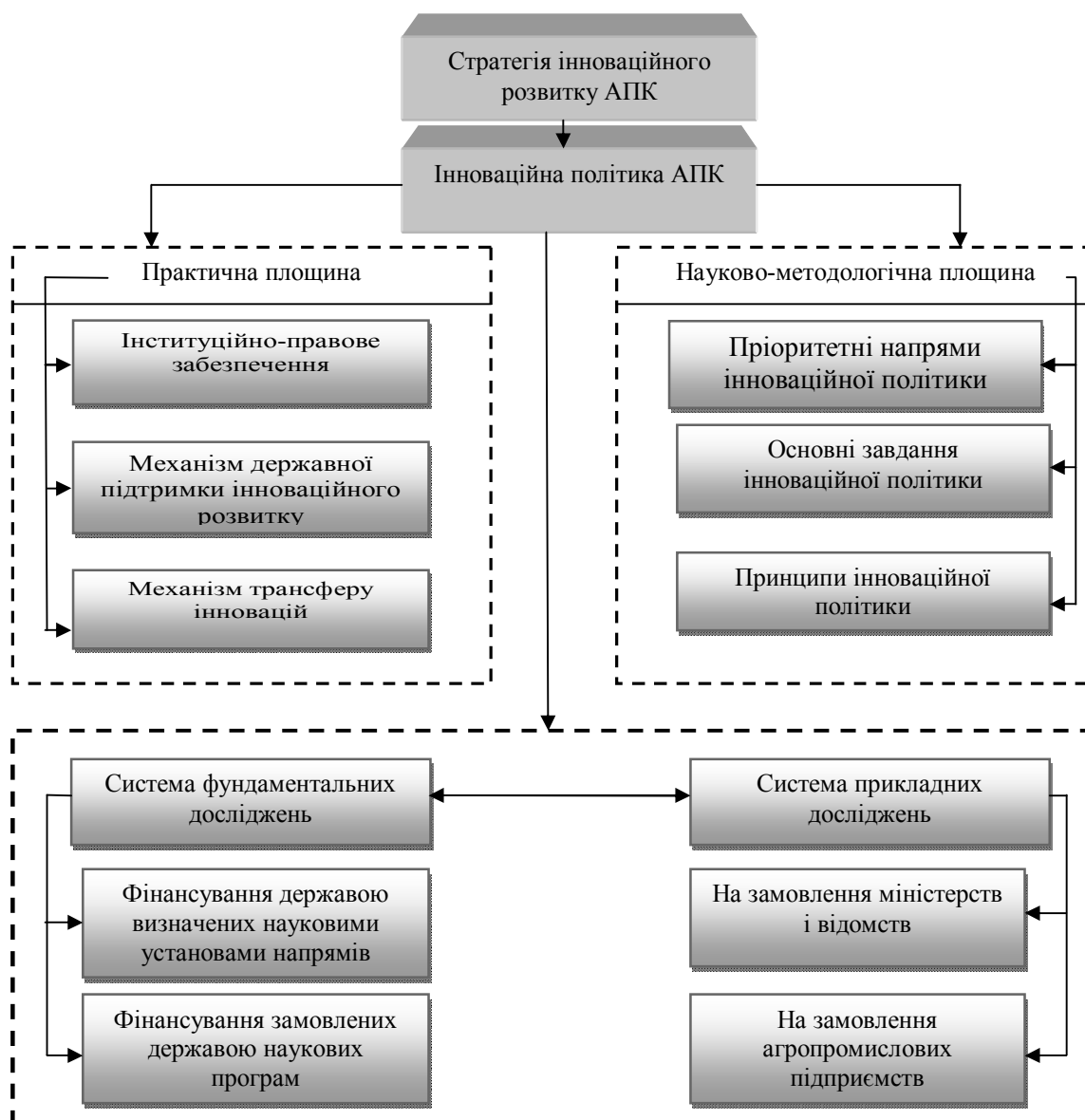

Рис. 2. Елементи політики інноваційного розвитку агропромислових формувань

Стратегічні інноваційні перетворення у вітчизняному агропромисловому виробництві мають носити постійний потоковий характер та

відповідати пріоритетним принципам і завданням довгострокового розвитку сектору в цілому та економічним інтересам окремих його суб'єктів.

Виходячи з загальних принципів інноваційного розвитку, на яких ґрунтується національна державна інноваційна політика, основними принципами інноваційної політики в сфері функціонування молокопереробних підприємств вважаємо доцільним відзначити наступні:

- 1) пріоритетність інноваційних перетворень галузі з метою забезпечення продовольчої безпеки країни та збереження здоров'я нації;
- 2) підвищення рівня інтенсивності інноваційного розвитку;
- 3) збереження, нарощування й активізація інноваційного потенціалу галузі;
- 4) конвергенція науки, виробництва і маркетингу інноваційних продуктів;
- 5) державні підтримка та формування ефективного механізму підтримки інноваційного розвитку молокопереробних підприємств;
- 6) комерційний характер інноваційних розробок;
- 7) активізація міжнародного науково-технологічних співробітництва;
- 8) екологічність та безпечність продуктів харчування;
- 9) узгодження інтересів всіх суб'єктів економічних відносин в АПВ;
- 10) безперервний потоковий характер здійснення.

З метою обґрунтування дієвої стратегії інноваційного розвитку агропромислового виробництва та молокопереробної галузі, як його складового елементу, Урядом України було визначено основні перспективні напрями здійснення інноваційних перетворень, що постали підґрунтям становлення інноваційної моделі розвитку вітчизняного АПВ. Такими стратегічними завданнями Законом України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності» № 433–IV окреслено наступні:

- 1) підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу комплексу;
- 2) розширення ринків збуту продукції;
- 3) дотримання якісних параметрів виробництва та підвищення рівня конкурентоспроможності продукції;
- 4) удосконалення системи ціноутворення;
- 5) забезпечення екологічної складової виробничого процесу;
- 6) організація раціональної інфраструктури, поглиблення міжгалузевої кооперації;
- 7) запровадження ресурсозберігаючих технологій;
- 8) активізація інвестиційної діяльності за рахунок зовнішніх джерел фінансування;
- 9) надання пріоритетності вітчизняним товаровиробникам.

Вирішення поставлених завдань орієнтовано на створення потужного конкурентоспроможного вітчизняного агропромислового сектору, спроможного забезпечити нарощування обсягів виробництва високоякісної продукції та забезпечення продовольчої безпеки населення країни. Досягнення поставлених цілей вимагає прове-

дення комплексної державної політики інноваційних зрушень, яка має враховувати всі структурні ланки сфери АПВ: безпосередньо сільське господарство, як сировинну базу, систему зберігання і первинної доробки сільськогосподарської сировини, підприємства з промислової переробки сільгосппродукту та цілісну інфраструктуру аграрного ринку і продуктів харчування. Окреслені цілі і завдання передбачають формулювання чітких орієнтирів у питаннях перспективних напрямів реалізації стратегії інноваційного розвитку з визначенням середньостроковому і поточному періодах. Каркас системи інноваційних перетворень системи агропромислового виробництва в середньостроковому періоді окреслений Постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2012р. № 294, в якій векторними напрямками інноваційної діяльності підприємств молокопереробного підкомплексу є:

- розробка та провадження високоякісних технологій виробництва, зберігання та переробки продукції тваринництва;
- технологічне оновлення виробництва продукції скотарства;
- розробка та впровадження нових біотехнологій в тваринництві;
- розробка та впровадження нових технологій виробництва продукції дитячого та дієтичного харчування.

Ґрунтуючись на цих пріоритетних напрямках національної стратегії інноваційного розвитку підприємств молокопереробної галузі, моніторинг сучасного стану інноваційної активності і результативності функціонування молокопереробних підприємств дозволив доповнити стратегічні пріоритети державної інноваційної політики у складі двох частин стратегії:

- 1) розвиток молочного скотарства;
- 2) розвиток молочної промисловості (рис. 3).

Стратегічні напрями розвитку молочного скотарства, орієнтовані на довгостроковий період, включають наступний ряд заходів визначального характеру для молокопродуктової галузі. Безпосередньо в галузі молочного скотарства (сировинна база):

- нарощування селекційно-генетичного потенціалу тварин на основі використання високопродуктивних порід і біотехнологічних системи розведення ВРХ;
- раціональне і ефективне використання кормових ресурсів і покращення якості кормів (програмування раціонів годівлі в залежності від індивідуального рівня продуктивності тварин);
- модернізація, технічне переозброєння, автоматизація виробництва молока;
- впровадження енергозберігаючих і інтенсивних технологій (технології безприв'язного утримання тварин, автоматизації машинного доїння, використання доїльних автоматів-роботів);

— оновлення матеріально-технічної бази первинної обробки, зберігання та перевезення молочної сировини;

— створення інтелектуальних ферм, які об'єднують процеси годівлі і доїння корів та управління тваринницьким господарством.

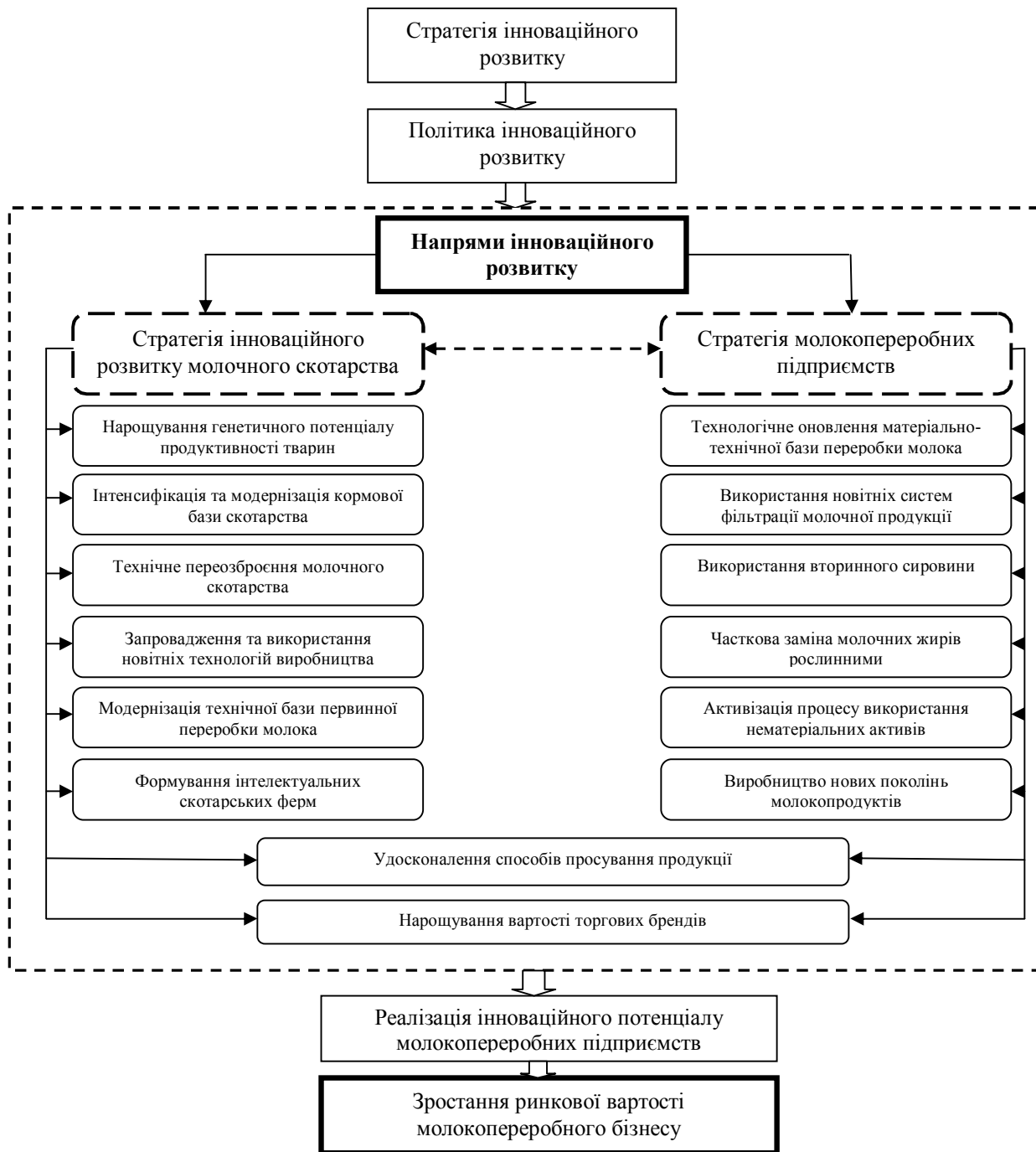

Рис. 3. Стратегічні напрями інноваційного розвитку молокопереробної галузі АПВ

Сектор промислової переробки первинної молочної продукції формує технологічний попит у вигляді наступних напрямів стратегії інноваційного розвитку:

— автоматизація процесів виробництва молочної продукції, установка сучасного технологічного обладнання;

— впровадження сучасних систем фільтрації, знищення мікроорганізмів у зовнішньому середовищі та пакування молокопродуктів;

— використання сучасних матеріалів упаковки, які дозволяють збільшити терміни зберігання молокопродуктів;

- зміна технологій виробництва молочних продуктів шляхом внесення пришвидшувачів процесів дозрівання сирів, підсилювачів смаку та харчових барвників;
- використання вторинної сировини у виробництві молочних продуктів;
- розробка та провадження у виробництво комбінованих продуктів з частковою заміною молочних жирів рослинними (за умови виготовлення екологічно чистих молокопродуктів із збереженням статусу молочної продукції);
- придбання нематеріальних активів у вигляді патентів, ліцензій, торгових марок, конструкцій, моделей технологічного змісту тощо;
- розробка та впровадження у виробництво нового покоління високоякісних і безпечних молокопродуктів із сучасними функціональними параметрами (продуктів дитячого харчування, дієтичних продуктів, геродієтичних, продуктів із лікувальними і профілактичними властивостями);
- підвищення пропорційної норми молочного жиру в молокопродуктах до 50%, що надасть відповідний імпульс збільшення обсягів виробництва молочної сировини, оскільки збільшиться розмір технологічного попиту на нього з боку промислових підприємств, а також забезпечить умови збереження здоров'я нації;
- вдосконалення способів просування продукції до споживача, створення та зростання вартості ринкових брендів.

Узагальнення результатів наукових досліджень механізму інноваційного розвитку вітчизняних молокопереробних підприємств дозволили окреслити основні перспективні напрями стратегії інноваційного розвитку вітчизняних молокопереробних підприємств, які формують засади успішного функціонування підприємств в середньо- і довгостроковій перспективі. Серед основних з них:

- 1) удосконалення стандартів якості молочної сировини та молокопродуктів з урахуванням вимог європейських країн;
- 2) впровадження новітнього або модернізованого технологічного устаткування;
- 3) постійне оновлення асортиментного ряду продукції молочного виробництва;
- 4) кластеризація системи економічних зв'язків між виробниками молокопродуктового підкомплексу;
- 5) інтенсифікація використання об'єктів інтелектуальної власності та зростання вартості ринкового бренду молокопереробних підприємств;
- 6) застосування ринкових стратегій просування товару на ринок;
- 7) використання сучасних методичних підходів в процесі фінансового забезпечення інноваційного розвитку (формування фінансової архітектури підприємства).

Забезпечення реалізації інноваційної спрямованості розвитку вітчизняного агропромислового виробництва вимагає утвердження дієвого механізму управління інноваційним розвитком та узгодженої взаємодії всіх структурних суб'єктів науково-технологічної державної політики. Формування цілей і пріоритетних напрямів інноваційного розвитку починається з проведення системи прогнозно-аналітичного моніторингу ринку наукової продукції, за результатами якого обґрунтовуються принципові рішення і пропозиції відносно головних пріоритетів інноваційної діяльності держави в сфері АПК. Пропозиції і проектні рішення узгоджуються Радою з питань наукової та інноваційної політики при Президенті України, Департаментом Міністерства аграрної політики та продовольства України з питань науки та інноваційного розвитку, уточнюються з Координаційною радою. З проблем інноваційного розвитку та підвищення конкурентоспроможності національної економіки і вносяться Кабінетом Міністрів України на розгляд до Верховної Ради України. ВРУ в процесі розгляду державних програм інноваційного розвитку визначає остаточні пріоритети і обсяги державного фінансування заходів з реалізації інноваційної політики національної економіки. Прийняті рішення доводяться до рівня окремих профільних міністерств і відомств, місцевих органів самоврядування, які визначають конкретних розмір фінансового забезпечення програм інноваційного розвитку та несуть відповідальність за їх виконання.

В процесі підготовки пропозицій і ключових рішень з питань реалізації інноваційної політики держави Департамент з питань науки і інноваційного розвитку Міністерства аграрної політики та продовольства України тісно співпрацює зі всіма міністерствами, відомствами і відділами Мінагрополітики, науковими установами та експертними радами. Результатом такої взаємодії мають стати програми підтримки реалізації інноваційно-інвестиційної стратегії, створення умов для активізації притоку інвестицій та формування ринку інновацій в сфері АПК.

Стратегічний розвиток молокопереробної галузі України вимагає комплексного дослідження пріоритетних напрямів і перспектив подальшого функціонування вітчизняного ринку молокопродуктів та виходу українських виробників на світовий ринок. Проведені дослідження дозволили зробити висновки, що на сучасному етапі та в найближчій перспективі спостерігається чітка тенденція перевищення світового попиту на продукти промислової переробки молока над обсягами пропозиції. У відповідності з прогнозами світових експертів, така тенденція збережеться до 2015 року із щорічним збільшенням споживання обсягів молокопродуктів на 12 млн. тонн. За існуючих розмірів національного потенціалу виробництва світові лідери молочної галузі – США, Нова Зеландія, Австралія будуть не спроможні забезпечити прогнозний обсяг світового попиту на молоко та молокопродукти,

що призведе до посилення ролі й активності учасників другого порядку – Німеччина, Російська Федерація, Франція, Великобританія, Україна. Обмежений обсяг ресурсного потенціалу, зокрема площ сільськогосподарських угідь та існуючі механізми квотування обсягів виробництва продукції тваринництва в Європейському Союзі, створюють сприятливі передумови для нарощування обсягів виробництва й промислової переробки молока в Україні та нарощування експортного потенціалу, орієнтованого, перш за все, на європейський ринок молокопродуктів.

Позитивні тенденції розвитку світового ринку молока та молокопродуктів, зумовлені на прогнозне скорочення обсягів поставок із країн-лідерів молочної галузі (США, Нова Зеландія), в яких структурні трансформації в сфері аграрного виробництва (переорієнтація на виробництво біоетанолу в США) та дія несприятливих природно-кліматичних умов (Нова Зеландія) створюють сприятливі передумови для збільшення ринкової частки української продукції.

Позитивний характер носять й наслідки спільної аграрної політики країн ЄС, яка за останній рік характеризується призупиненням Європейською комісією дії експортних субсидій, за яких європейські молокопродукти стають конкурентоспроможними без величини державних експортних дотацій. В свою чергу, такі зміни покращують можливості адаптації вітчизняної молокопереробної галузі до умов функціонування європейського ринку молокопродуктів.

У зв'язку з цим, цільовим пріоритетом зміцнення позицій України на світовому ринку молокопродуктів є зростання обсягів виробництва молочної сировини, молокопродуктів та всебічний контроль якості продукції на всіх етапах її руху, що має забезпечити стратегія адаптації вітчизняної молокопродуктової галузі до умов інноваційного розвитку.

Цільова спрямованість процесу розробки та реалізації стратегії адаптації молокопереробного комплексу до умов інноваційної моделі розвитку вітчизняної економіки вимагає визначення стратегічних пріоритетів комплексу заходів і напрямів двох рівнів: середньо- та довгострокового періоду. Головними пріоритетами середньострокового періоду розвитку молокопереробної галузі виступають:

- 1) у сфері виробництва:
 - активізація розвитку та нарощування обсягів виробництва молочної сировини;
 - техніко-технологічне переозброєння аграрних формувань та молокопереробних підприємств на засадах використання новітніх біотехнологій, зниження енергоспоживання, підвищення якості молочної сировини та підвищення рівня конкурентоспроможності молокопродуктів на внутрішньому ринку;
- 2) в соціальній сфері – підвищення мотивації персоналу, збереження трудових ресурсів та нарощування інтелектуального потенціалу кадрів,

як сировинної сфери, так і сфери промислової переробки молока;

- 3) в економічній сфері – нарощування обсягів фінансових потоків та інвестиційних потоків як головна передумова переходу на інноваційну модель розвитку;

- 4) в інституціональній сфері – удосконалення державної політики захисту конкуренції на ринку молочної сировини і молокопродуктів, посилення інтеграційних зв'язків і формування продуктових кластерів в молокопродуктовому комплексі, впровадження і використання системи європейських стандартів і регламентів, розвиток інфраструктури зберігання, транспортування та логістики руху молочної сировини і молокопродуктів;

- 5) у сфері науково-інноваційного забезпечення – формування інноваційного ядра промислової переробки молочної сировини як головного принципу подальшого функціонування молокопереробної галузі.

Домінантними пріоритетами періоду довгострокового стратегічного розвитку вітчизняного молокопродуктового комплексу і ринку молокопродуктів є:

- пріоритет подальшого імпортозаміщення в галузі промислової переробки молока вітчизняними високоякісними молокопродуктами;
- поступова орієнтація промислової переробки молока на впровадження у виробництво безвідходних, біо- і нанотехнологій, що забезпечують високоякісні споживчі властивості молокопродуктів, систему їх маркування та пакування з мінімальним негативним впливом на екологічне середовище;
- розширення спектру та асортименту екологічно чистих і дієтичних молочних продуктів;
- підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних молокопродуктів на зовнішньому ринку, зміцнення ринкових позицій та збільшення частки європейського ринку.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Проблемні аспекти реалізації стратегічних завдань та досягнення стратегічних цілей інноваційного розвитку вітчизняних молокопереробних підприємств в сучасних умовах в значній мірі сконцентровані в сфері фінансового забезпечення системи інноваційних перетворень. Традиційно обмежені фінансові можливості Державного бюджету України та позабюджетних фондів створюють передумови зміщення акцентів на рівень окремих суб'єктів господарювання та пошук ефективних механізмів фінансування інноваційних розробок і впроваджень на мікрорівні. За таких умов зростає роль інновацій фінансового походження, імперативами яких є пошук джерел фінансування інновацій та їх раціональне використання. Ключова роль серед інновацій, які створюють фінансовий базис для переходу на інноваційну модель розвитку, належить формуванню ефективної фінансової архітектури молоко-

переробних підприємств. Завдяки ядру фінансової архітектури – механізму управління фінансовими потоками, підприємство має змогу забезпечити фінансовий каркас реалізації стратегічних іннова-

ційних заходів, спрямованих на підвищення ступеня конкурентоспроможності вітчизняної продукції та забезпечення продовольчої безпеки нації.

Список літератури:

1. Інноваційна діяльність в аграрній сфері: інституціональний аспект [Текст] : монографія / П.Т. Саблук [та ін.] ; ННЦ «Ін-т аграр. економіки». – К. : ННЦ ІАЕ, 2010. – 704 с.
2. Дем'яненко М.Я. Інституціональне забезпечення реформування сільського господарства / М.Я. Дем'яненко, М.Й. Малік // Актуальні проблеми розвитку регіональних АПК: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 26-27 травня 2011 р., Луцьк / відп. ред. Т.В. Божидарнік. – Луцьк: РВВ Луцького національного технічного університету, 2011. – С. 33-34.
3. Проблеми управління інноваційним розвитком підприємства у транзитивній економіці [Текст] : монографія / ред. С.М. Ілляшенко. – Суми : Університетська книга, 2005. – 582 с.
4. Куинн Дж. Б. Стратегія перемен / Минцберг Г., Куинн Дж. Б., Гошал С. Стратегический процесс. - СПб.: Питер, 2001, - 688 с.
5. Минцберг Г. Пять "П" стратегии / Минцберг Г., Куинн Дж.Б., Гошал С. Стратегический процесс - СПб.: Питер, 2001, - 688 с.
6. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Текст] : 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Перун : Перун, 2005. – 1728 с.
7. Дацій О.І. Розвиток інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві України [Текст] / О.І. Дацій. – К. : Ін-т аграр. економіки, 2004. – 426 с.
8. Гришова І.Ю. Зміцнення фінансової складової економічної безпеки підприємства / І.Ю. Гришова, Т.С. Шабатура // Облік і фінанси. – 2013. – № 1(59). – С. 99-104.
9. Гришова І.Ю. Аналитическое обеспечение управления структурой оборотных активов молокоперерабатывающих предприятий / И.Ю. Гришова, М.Ю. Щербата // Вектор науки ТГУ. Серия: экономика и управление. – Тольятти. – Россия. – 2013. - № 2. – С. 23-26.
10. Гришова І.Ю. Вплив інституціональної структури на розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств [Електронний ресурс] / І.Ю. Гришова, О.О. Непочатенко // Економіка: реалії часу. – 2013. - № 2(7). – С. 47-51. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n2.html>
11. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/ru/node/7644>
12. Стратегія інноваційного розвитку України на 2009-2018 роки та на період до 2039 року. Державне агентство України з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.in.gov.ua/>.
13. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 рр. в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pir.dp.ua/uploads/StrategizInnovRazvitiya.

Надано до редакції 8.09.2013

Крюкова Ірина Олександрівна / Irina A. Kryukova
kryukovaia1@rambler.ru

Непочатенко Валентина Олександрівна / Valentina A. Nepochatenko

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Стратегія інноваційного розвитку пріоритетних галузей аграрного виробництва [Електронний ресурс] / І.О. Крюкова, В.О. Непочатенко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 4 (9). – С. 133-141. – Режим доступу до журн.: <http://www.economics.opu.ua/files/archive/2013/n4.html>